

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarország 1928 február 23-iki számához. (8.)

16

HALÁSZLÁNY-KUT A NÉPLIGETBEN.

Régi budapesti városkutak

A főváros elhatározta, hogy a belső városrészekben állítja fel újra azokat a műemlékszámba menő szoborkutakat, melyek most a külterületeken állnak. A legközelebb ekkép méltó helyre kerülő három régi kutat mutatjuk be a címlapon és itteni két képünkben. A baloldali, az oroszlánfejes, mely valamikor a terézvárosi plébánia előtt állt és a címloldali Halászlány-kut az egykori Hal-térről, ma a Népligetben vannak. A jobboldali, a Nereida-kut, mely régen a Ferenciek-terét díszítette, most a kőbányai Liget-téren van.

Régi pesti városkutak

A sivárrá józanodott modern város életében derős és megnyugtató az a munka, amelyet a székesfőváros IX. ügyosztálya végez Budapest arcának stilusos felderítésével. Mint a *Magyarság* is megírta, a főváros elhatározta, hogy az annakidején minden kényszerítő ok nélkül Kőbányára és a Népligetbe száműzött régi városkutakat a város belső területére hozza vissza és illő és művészi módon megoldott keretbe helyezi el.

A szóban lévő régi városkutak mai képes mellékletünkön láthatók. Ezek a régi belvárosi *Haltéren*, illetve a Ferenciek-terén és a Terézvárosi templom előtt állottak.

A *Haltér* — helyes, régi, magyaros nevén a Halászköpi piac — 1898-ig a mai Ferenc József-rakodópartnak azon a pontján volt, hol ma az Irányi Dániel-utca torkollik a Dunához. A kut a századeleji érzelmes biedermajeres modort mutatja: Szende halászteleány dusredőjű ruhája festői ráncaiban harcsát, potykát emel jóaranyu kutoszlopon. A tér a belétorkolló sikátorokkal együtt 1898-ban tűnt el a rendkívül rosszul megoldott városrendezési munkák idején.

A Terézvárosi templom előtt állott kut az előbbivel együtt a Népligetből kerül vissza a városba: nemes rómaiás, igen jóművű klasszicizáló darab a XVIII. század legvégéről. Római koszorutól diszes tömbjén igen jól stilizált urna áll. Az öntöttvas oroszlanfejből ma stilustalan cső nyulik ki. Ezt a kut restaurálásakor okvetlenül el kell távolítani: az oroszlánszájak ontsák a vizet.

Legnemesebb művű a régi Barátok terén — a Ferenciek terén — állott ampirkut. Ez 1898-ig a régi kigyó és Sebestyén-utcák tengelyeinek találkozásánál, a mai újságárusító bódé táján állott. Római timpanonos alakzatán medence fölött vizet ontó kigyós gorgófők szájából csurrant a viz. Az ezek felett emelkedő tömb oldalán remekbe stilizált rómaiás delfinek csavarodnak. A kutszobor a görög-római mitológiának a rómaiaskodó ampír által kedvelt ugynevezett *Nereida-csoportja*. Nereos lányai az alvilágban azzal bűnhődtek, hogy feneketlen hordóba hordták a vizet.

A szobrok százados szennyének gondos és értő eltávolítása, a mi szélsőséges klimánkra való tekintettel szükséges repedések tudással való javítása, a kutak egykoru felállítását és sorsát jelző márványtábla, új helyük városesztétikát és az utcakép kialakításának artisztikumát szemelött tartó megválasztása és a közvetlen környezet parkosítása oly feladatok, amelyeneket minden bizonyára és mindenki örömére meg fognak tudni oldani. Budapestet ez a nagystilusu jóízű teszti igazán világvárossá.